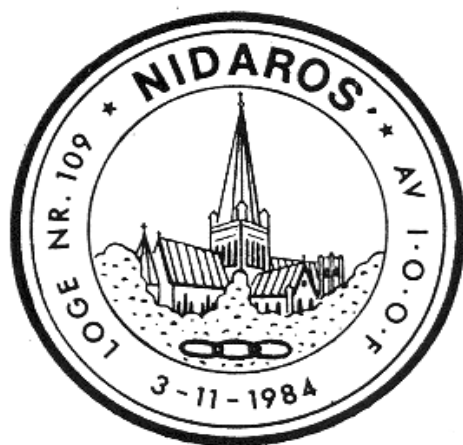

Beretning til Odd Fellow Loge nr. 109 Nidaros'

25-års jubileum

1984-2009

Forord

Den 3. November 2009 har vår loge Nidaros vært i virksomhet i 25 år, ikke en gang en full mannsalder og slett ikke meget sammenlignet med andre norske loger i Odd Fellow Ordenen, men for Nidaros' brødre en alder og et jubileum som er vel verdt å markere.

I forbindelse med 25-års jubileet utpekte OM i april 2008 en jubileumskomiteé på fire medlemmer som blant annet fikk i oppdrag å skrive en beretning til jubileet. Logen skrev i forbindelse med sitt 10-års jubileum i 1994 en beretning, og dennes innhold baserer vi oss selvfølgelig en god del på. Logens protokoller og andre loger og leires beretninger, eksempelvis det vi har fra Loge nr. 42 Humanitas og Leir nr. 6 Trøndelag, er kilder som har vært til betydelig hjelp. Erling Billington var en bror som fikk stor betydning for vår loge, og litt om hans liv og virksomhet er derfor tatt med i et eget avsnitt.

Vi retter en takk til alle som har bidratt.

Arnfinn E. Jørgensen	Kåre J. Moen
Harald O. Storli	Rolf Henriksen

Hilsen fra Stor Sire

Kjære brødre i loge nr. 109 Nidaros.

I anledning logens 25 års jubileum sender jeg Den Uavhengige Norske Storloges hilsen og gratulasjon, idet vi takker for godt samarbeid gjennom de forløpne 25 år.

Odd Fellow Ordenen i Norge har gjennom disse 25 årene hatt en fin og god utvikling, og loge Nidaros har på sin måte bidratt til utviklingen av brødrene. Arbeidet med sosialt og humanitært arbeid har vært godt ivaretatt i logen. Det er derfor ekstra hyggelig for meg å få gi uttrykk for Ordenens takk til alle de som gjennom mange år har nedlagt et stort arbeid for logen og Ordenen.

Mitt håp er at loge Nidaros' embedsmenn og brødre også i årene som kommer vil føre logens og Ordenens tradisjoner videre. Vår orden er en verdiskaper, og jeg er sikker på at de brødre som i fremtiden skal lede loge Nidaros, også vil være seg sitt ansvar bevisst, og at de vil være opptatt av å føre Ordenens budskap ut til så vel medlemmer som andre.

Kjære brødre, la det å få delta i et logemøte i loge nr.109 Nidaros bli en positiv opplevelse, i en loge med et godt *indre liv*. La det å være en Odd Fellow få virke som en rettesnor i moralsk og etisk henseende, så vel for den enkelte bror som for hans familie.

Lykke til, kjære brødre, i årene som kommer!

Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet

Harald Thoen
Stor Sire

**Hilsen fra
Distrikts Stor Sire**

**Til Loge nr. 109
Nidaros i anledning
logens 25-års
jubileum den 3.
november 2009.**

Det er meg en stor glede å kunne sende mine hjerteligste gratulasjoner i forbindelse med loge nr. 109 Nidaros' 25-års jubileum. Denne hilsen går så vel til logens embedsmenn – valgte som utnevnte – samt alle medlemmer for øvrig.

Det står stor respekt av den innsats og det arbeidet som ble nedlagt for 25 år siden ved planlegging og etablering av en ny loge.

Jeg var og er fortsatt medlem av Loge nr. 109 Nidaros og var den gang med i Broderforeningen som hadde sitt utspring fra vår moderloge – Loge nr. 42 Humanitas. Det som var litt spesielt den gang var jo at Odd Fellow Ordenen i Trondheim hadde gått til innkjøp av Kystad Gård, som skulle settes i stand til bruk for loger i Trondheim. Den ble ferdigstilt og logelokalene ble innviet dagen før Loge nr. 109 Nidaros ble stiftet.

Det ble den gang nedlagt et betydelig dugnadsarbeid blant annet fra medlemmer i Broderforeningen. Jeg skal ikke nevne navn i den forbindelse, men jeg vil gjerne fremheve den innsats som vår avdøde bror Eks OM Arild Myhre nedla som Broderforeningens formann og som Loge nr. 109 Nidaros' første OM.

At tanken og gjennomføringen den gang var riktig, er i ettertid bekreftet idet logen i dag fremstår som en livskraftig enhet innen ordenen med ivrige og interesserte medlemmer.

Jeg ønsker Loge nr. 109 Nidaros og den medlemmer lykke til videre i arbeidet med å utbre Ordenens grunnsetninger – vennskap, kjærlighet og sannhet.

Med hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet

Bjørn Tilseth
Distrikts Stor Sire

Hilsen fra Overmester

25-års jubileum Loge nr. 109 Nidaros

I anledning logens jubileum er det en stor ære og glede for meg som logens overmester å få hilse til logens brødre.

Det å få lov til å være overmester ved en slik anledning er for meg en stor og lærerik opplevelse. Og jeg vil rette en stor takk til logen og alle brødre for tilliten, samtidig som jeg ser de utfordringer som stilles til logen, ordenen, de valgte embedsmenn og alle brødrene. Jeg ser tilbake med stor respekt og beundring til de embedsmenn som var med og la ned og la grunnsteinen for loge nr. 109 Nidaros den 3. november i 1984 og minnes disse med ærbødighet.

Loge Nidaros ble instituert dagen etter Kystad ble installert som logelokale, og vi har hatt mange gode stunder og minner derfra.

I dag er alle logene i distriktet samlet i ett ordenshus i Hørløcks veg 66 på Jakobsli. Dette har blitt et levende Ordenshus, med aktivitet hver dag. Her finnes 2 logesaler og dertil selskapslokaler, noe vi alle ser på med stolthet.

25 år i logesammenheng er ikke så lang tid, men en har lov til å kalle seg veteran. Skal en loge ha fremgang og ekspansjon, må den ha aktive og interesserte brødre som går inn for Ordenens idealer og så langt det er mulig prøver å leve deretter. Samtidig er det en fryd å se at de valgte embedsmenn går på oppgavene med lyst, ja, og er villige til å gi av sin fritid og krefter til beste for Ordenen og Logen.

Vår loge har den senere tid hatt jevn tilslutning av nye brødre, takk til dere som har vært faddere! Dette tegner godt for logens utvikling og fremgang i årene fremover.

Jeg vil med disse ord få ønske loge nr. 109 Nidaros og alle brødrene hjertelig til lykke med 25 års ros og jubileet og alt godt med det videre arbeidet for Ordenen og Logen.

Med broderlig hilsen i Vennskap, Kjærlighet og Sannhet

Arntfinn Eddy Jørgensen
Overmester

**Hilsen fra
Loge nr. 6 Rune
til
Loge nr. 109
Nidaros**

Det er en stor glede for meg som nyvalgt Overmester i Loge nr. 6 Rune å kunne hilse Loge nr. 109 Nidaros og gratulere med 25-års jubileet.

For meg har kjennskapet til loge Nidaros først kommet frem etter at jeg kom inn i min loges embedskollegium og spesielt min periode som UM.

I de første årene til loge Nidaros var det ganske tett samarbeid mellom våre loger, men det var en lengre periode hvor det heller har vært sjeldnere med gjensidige besøk.

Det tegner til å ta seg opp igjen og vil da minne om hyggelig operasammenkomst i Kristiansund i vår, og våre brødre seg også frem til en gjensitt i Trondheim.

Jeg vil med dette, på vegne av brødrene i Loge nr. 6 Rune, ønske Loge nr. 109 Nidaros hjerteligst til lykke med 25-års jubileet og ønske logen og dens brødre fremgang og ekspansjon i Logearbeidet.

Kristiansund N, i oktober 2009

Ole Neerland
OM

Broderforeningen

Mot slutten av 1970-tallet var medlemstallet i vår moderloge, nr. 42 Humanitas nådd opp i 110 brødre, og det hadde da i en tid vært diskutert om tiden var inne for dannelsen av en ny loge i Trondheim. Etter anmodning fra DDSS Kåre Botten tok Eks OM Øyvind Bjørke initiativet til, sammen med 15 brødre fra loge Humanitas, å danne en ny broderforening i Trondheim.

Den 29. november 1982 ble Trondheim Broderforening stiftet med følgende valgte styre:

Formann Arild W. Myhre
Viseformann Bjørn Tilseth
Sekretær Nils Moe
Kasserer Inge Morten Ustad
Arkivar Karl Madsen

Styret i broderforeningen

Nils Moe	Inge Morten Ustad	Karl Madsen
Arild W. Myhre	Bjørn Tilseth	

Det var mange oppgaver å ta fatt på. Styret holdt jevnlig møter, og broderforeningen hadde møte fast én gang i måneden. Som formann i den forrige broderforeningen i Trondheim, kunne Eks OM Odd Lillegraven gi gode råd til den nye broderforeningen.

Det kom inn 17 forslag på navn til den nye loge, og etter avstemning ble "Nidaros" valgt og senere godkjent av Storlogen. Eks OM Øistein Ronæss, loge Humanitas, tegnet den nye loges segl, og logens sang ble skrevet av Knut Ferdinand Dahl, loge nr. 3 Eystein.

Arbeidet i broderforeningen ble sterkt preget med å klargjøre de nye lokaler på Kystad Gård. Flere av broderforeningens medlemmer nedla et stort arbeid i denne ombyggingen, ikke minst ved at broderforeningen var pålagt dugnadsarbeid med blant annet ansvar for all utvendig maling av bygget. Moderlogen Humanitas støttet godt opp om broderforeningen, mens oppslutningen fra de logene i Trondheim ble mindre enn forventet.

Etter to års arbeid holdt broderforeningen sitt siste møte den 25 oktober 1984. 30 brødre, hvorav 28 fra Humanitas, var klare for overgang til den nye loge, som fikk nummer 109 og altså navnet Nidaros

Logens stiftelse

De nye lokalene i Odd Fellow gården på Kystad ble innviet den 2. november 1984, og Loge nr. 109 Nidaros instituert dagen etter, altså 3. november 1984.

Storlogen var representert med Stor Sire Erik Evjen, Eks Stor Sire Arne Espelund, Deputert Stor Sire Einar Brovoll, Deputert Stor Sire for Nord-Norge Jetmund Mehus, Stor Sekretær Bjarne Brunborg, Stor Skattmester Einar Mathisen og Stor Marsjall Oddvar Storm Arnesen. Fra vårt eget distrikt deltok Distrikts Deputert Stor Sire Kåre Botten og Eks Distrikts Deputert Stor Sire Hammond Rossbach.

Logens første embedskollegium

Overmester Arild W. Myhre
Undermester Bjørn Tilseth
Sekretær Nils A. Moe
Skattmester Karl Madsen
Kasserer Inge Morten Ustad

Logens Chartermedlemmer

Hans Svee
Øyvind Bjørke
Lars Røw
Bjørn Eugen Johansen
Bjarne Saltrø

Historiske tilbakeblikk

Den første Odd Fellow loge i Trondheim, Loge nr. 3 Eystein, ble instituert 27. januar 1918, og det skulle gå hele 36 år før den neste loge i vårt distrikt skulle komme. Loge nr. 42 Humanitas' moderloge er loge Eystein, og den spede begynnelsen på loge Humanitas kan spores tilbake til 1953 da loge Eystein fikk anmodning fra Den uavhengige Norske Storloge om å undersøke mulighetene for å danne en nye OF-loge i Trondheim. Broderforeningen ble stiftet den 6. oktober 1953, og lørdag 30. januar 1954 ble den nye logen instituert.

I årene som fulgte ble en rekke loger instituert. Først fulgte Loge nr. 66 Gunnerus, som ble instituert 18. juni 1960 med Loge nr. 3 Eystein som moderloge. Deretter fulgte Loge nr. 93 Henrik Wergeland som ble instituert 22. januar 1977, også den med utspring fra loge Eystein. Instituering av den femte og sjette OF-logen i Trondheim fulgte i rask rekkefølge mot midten av 80-tallet, Loge nr. 109 Nidaros 3. november 1984 med utspring fra loge Humanitas, og loge nr. 111 Olav Tryggvason 9. september 1985 med loge nr. 93 Henrik Wergeland som moderloge. Loge Olav Tryggvason er den foreløpig sist stiftede OF-loge i Trondheim.

Men, Distrikt 6 Trøndelag omfatter også to andre loger. Loge nr. 108 Steinvikholm, som har tilholdssted i Stjørdal, ble instituert 12. november 1983 med utspring fra Loge nr. 66. Gunnerus, mens Loge nr. 141 Fjellkjeden, som har tilholdssted på Oppdal, ble stiftet 2. februar 2002 med utspring fra Loge nr. 80 Driva og Loge nr. 111 Olav Tryggvason.

Ordenslokalene i Trondheim har vekslet en god del i de årene det har vært OF-loger her. De første lokalene, som altså ble brukt av loge Eystein, befant seg Th. Angells gt. 10 b. I 19xx tok man i bruk nye lokaler i en gård, men da landet ble okkupert i 1940, ble disse lokalene beslaglagt av tyskerne som så med dyp mistro til alle foreninger som hadde noen form for hemmelige ritualer, deriblant selvfølgelig Odd Fellow Ordenen og Frimurerordenen som begge ble forbudt under okkupasjonen. Etter krigen og frem til 1959 var logene i Trondheim uten egne lokaler og måtte leie lokaler av Tempelridderne som igjen hadde leiet taketasjen av Den Nordenfjelske Kredittbank (som er opphavet til Forretningsbanken). Lokalene var pene nok, men nokså uhensiktsmessige da logen måtte "settes" for hver logekveld og det var ikke mulighet for ettermøter, som da måtte holdes på byens etablissementer.

Første skritt i retning av egne lokaler ble tatt da loge Eystein i 1950 på Ordenens vegne kjøpte Dronningens gt. 8. På tomten sto et bygg som måtte rives før et eventuelt nybygg kunne reises, et stort økonomisk løft som Ordenen kviet seg for å ta. Imidlertid, Bergen Privatbank, som eiet Ths. Angells gt. 8, var interessert i et makeskifte som ble gjennomført i 1956. Innredning av passende logelokaler i en gammel bygning viste seg å være krevende, både praktisk og økonomisk, men 24. januar 1959 ble lokalene innviet av storlogens embedsmenn.

Odd Fellow Ordenen i Trondheim var nå inne i en ekspansiv periode, og nye loger så dagens lys både på herre og damesiden. Mot slutten av 70-tallet ble det klart at skulle Ordenen vokse ytterligere, måtte nye lokaler skaffes. Tre alternativer ble diskutert, i) ombygging av Ths. Angells gt. 8, ii) bygging av et helt nytt bygg med to sett logelokaler, iii) kjøp av en eiendom for ominnredning. Sterke krefter ivret for kjøp og tilpassing av Kystad Gård og på dette alternativet landet man. For å finansiere oppgaven, ble Ths. Angells gt. 8 solgt med en klausul om fri leie av 4. og 5. etasje til "evig" tid.

Kystad Gård ble et flott Ordenshus, som nevnt innviet 2. november 1984. OF logene Nidaros og Olav Tryggvason, Rebekka logene Magdalene og Tyra, samt OF Leir nr. Trøndelag og Rebekka Leir nr. 9 Trondheimen hadde alle sine møter der frem til slutten av 2007. Et eget avsnitt om Kystad Gård følger senere.

Etter tusenårsskiftet ble det klart at både lokalene i Ths. Angells gt. 8 og på Kystad krevde store og kostbare investeringer for å kunne brukes i den videre drift. Trondheim var også blitt den eneste by i landet som hadde sine ordenslokaler på to forskjellige steder. Det ble derfor satt i gang arbeid med å finne velegnede lokaler innen en økonomisk ramme som ikke var altfor stor. Det endte opp med at Ordenen kjøpte Hørløcks vei nr. 66 (tidligere Blindes Hus) på Jakobsli i 2006. Kjøpet ble delvis finansiert ved salg av Kystad Gård og "salg" av klausulen i Ths. Angells gt. 8. Ominnredning av bygget til to logelokaler tok sin tid, men 18. og 19. januar 2008 ble de to logelokalene, Cicignon og Tordenskiold, under stor høytidelighet innviet av Stor Sire Harald Thoen.

Det var med betydelig vemod mange brødre forlot de gamle logelokalene i Ths. Angells gt. 8 og Kystad Gård; lokalene hadde for de aller fleste blitt det kjære "logehjem" man var vant med å gå til. Fordelen med å ha logelokalene i samme bygg ble imidlertid fort ganske åpenbar, ikke minst når det gjelder ettermøtene der et cateringselskap nå tar seg av tilberedning av måltidene og har ansvaret for skjenkebevillingen.

Ordenshuset Kystad Vestre

Proprietær og Rittmester, Broder Lysholm Krogh heter den mann som har æren for det praktfulle bygg som går under navnet Kystad Gård og som ble oppført i 1817. Bygget, med ca. 10 mål eiendomsgrunn, ble kjøpt av Odd Fellow Ordenen i Trondheim den 15. januar 1982.

Ombygging og restaurering av bygget gikk over to år, men så lang tid trengtes da det var ganske forfalt. Medlemmenes dugnadsinnsats var imponerende, særlig når det gjelder kjelleren. Jordgulvet ble senket, isolert, støpt og flislagt. Hele toalettavdelingen ble gravd ut og ombygd, de gamle hvelvkonstruksjonene ble forsterket, reparert og overflatebehandlet. En mengde rivingsarbeider i de øvrige etasjer samt utvendig maler- og terrengarbeid ble også utført på dugnad. Spesielt må nevnes dugnadsinnsatsen fra kommende brødre i loge Olav Tryggvason som gjorde en kjempejobb med å grave ut og gjøre i stand det lokalet som senere skulle bli en bierstube.

Myndighetene var meget takknemlige for at Odd Fellow Ordenen overtok Kystad Gård, noe som klart går frem av Bygningsrådets protokoll i forbindelse med vår byggemelding:

”Bygningen er ett av de mest betydningsfulle gamle våningshus i byens omegn og må i høy grad betraktes som verneverdig. Den løsning som nu er kommet i stad med Odd Fellow Ordenens overtakelse, må karakteriseres som et svært fortjenestefullt tiltak.”

Det må nevnes at Riksantikvaren var inne i bildet når det gjelder innredningen, noe som blant annet førte til at planløsninger måtte endres til noe som kanskje ble ansett å ikke å være like gode, eksempelvis gjaldt dette søylene i logesal og spisesal. Innvendige snekker- og malerarbeider fikk man ikke utføre på dugnad

Hvordan man enn ser på det, det ble en meget staselig bygg som Ordenen og ikke minst Trondheim kunne være bekjent av. Vi som hadde vårt tilhold der vil i takknemlighet minnes det høytidelige preg og den hyggelige atmosfære som bygget inngav.

Vennskapsloger

At loge Nidaros har sitt utspring fra Loge nr. 42 Humanitas har preget dens virke gjennom 25 år. Brødre fra Humanitas er like jevnlig på møter i Nidaros som brødre fra sistnevnte er i Humanitas, og i de første årene viser møteprotokollen til Nidaros at brødre fra Humanitas ofte var å finne som vikarer for en embedsmann.

Loge Nidaros har også, som andre loger gjør, knyttet vennskapelige forbindelser utenom distriktet. Allerede fra logens etablering var det knyttet kontakt med Loge nr. 6 Rune i Kristiansund, og denne logen var også representert ved sin overmester ved institueringen av loge Nidaros. Gjennom årene har det vært jevnlig besøk mellom de to logene; dette lå noe nede en stund, men er nå kommet vel i gang igjen. De senere årene er det blitt tradisjon i loge Nidaros å besøke loge Rune i februar med operaforestilling og tradisjonelt logebesøk. Flere og flere logebrødre, også fra andre loger i Trondheim, melder seg på til disse turene

Loge nr. 56 Ådalen i Sollefteå i Sverige er også en vennskapsloge, men her er avstanden litt lang til at vennskapet kan pleies ofte.

Utadvent arbeid

Av sosialt utadvent arbeid må nevnes logens tilknytning til Tyholt Bo- og Servicesenter (nytt navn nå?). Helt fra starten har logen samarbeidet med Rebekkaloge nr. 73 Magdalene om et julearrangement på Tyholt og et sommerarrangement på Kystad og, de to siste årene, i Hørløcks vei. Disse arrangementene har vist seg å være meget hyggelige opplevelser for deltakerne fra Tyholt, men også for de to logenes medlemmer er det blitt en stor glede å delta.

Ellers har logen, eksempelvis gjennom Fellesgaven fra logene i Trondheim, gitt støtte til Frelsesarméen og Trondheim Bymisjon. En festival på Dalgård skole for handikappede korps fra hele landet fikk støtte i 2003, og ellers har logen bidratt med støtte til skolekorps for handikappede, reisestøtte til ungdommer, etc. De nevnte ytelser er stort sett gjort i det stille, det er vel bare overrekkelsen av Fellesgaven som har fått en smule publisitet. En stor aktiv innsats var innsamlingen til SOS barnebyer i 2004, som var et felles løft for hele Odd Fellow Ordenen i Norge.

**Erling
Billington**

En av nestorene innen Odd Fellow Ordenen i Trondheim, Erling Billington, Bill som alle kalte ham, var født i Halden 10. oktober 1897 og ble innviet i Loge nr. 3 Eystein 8. januar 1926. Han var medlem av loge Eystein hele 28 år, og var chartermedlem av Loge nr. 42 Humanitas der han var medlem i nærmere 30 år frem til sin død. Leirgradene fikk han i perioden 1947 – 1950 i Leir nr. 1 Norge. Bill ble tildelt 50-års Veteranjuvel 15. januar 1976.

Bill hadde mange verv innen Ordenen, men han ble etter eget ønske hverken UM eller OM, for ham var det embedet som CM som ble hans sterke side. Og som Samfunnets Eldste (SE) er det vel først og fremst han forbindes av dem som husker ham. Det var tre loger i Trondheim frem til 1984, logene Eystein, Humanitas og Gunnerus. Bill ble benyttet som SE i alle tre. Han ble også tatt ut og fungerte som Stor Marsjall ved installasjoner i Distrikt 6, som den gang omfattet begge trøndelagsfylkene og Nord-Norge til og med Bodø. Valgene foregikk før jul og installasjonene først i januar. Da reiste DDSS og

Storembedsmennene over hele Trøndelag og Nord-Norge opp til Bodø, ganske slitsomme oppdrag vinters tid.

I 1983, i en alder av 85 år, ble han medlem av Trondheim Broderforening. Dessverre fikk Bill ikke oppleve stiftelsen av den nye loge. Han gikk bort den 29. april 1984, 86 år gammel.

Bill hadde ingen livsarvinger, men sammen med Frelsesarméen var Broderforeningen tilgodesett som arvinger. Dette er synliggjort i en fond, Erling Billingtons Minnefond, som fikk en startkapital på ca. 90.000 kroner. Fondet forvaltes av embedskollegiet i loge Nidaros og er i dag på ca. 240.000 kroner. Ifølge statuttene skal fondet gi støtte til, noe som jevnlig blir gjort, også ganske store beløp er fra tid til annet blitt brukt.

Loge Nidaros vil alltid minnes Bill som det edle menneske og den gode venn som han var. Hans siste hvilested på Tilfredshet kirkegård blir stelt og vedlikeholdt av logen.

Logens embedskollegium i jubileumsåret.

Kasserer Bjørn Heltrø – Skattmester Gunnar Lien
Eks OM Helge S. Wannebo – OM Arnfinn E. Jørgensen
UM Paul T. Hulsund – Sekretær Knut Schjetne
Storrepresentant Harald O. Storli ikke tilstede.

Distrikts Stor Sire fra Loge 109 Nidaros

Distrikts DSS	Bjørn Eugen Johansen	1990 – 1994
Distrikts SS	Bjørn Tilseth	2005 –

Storrepresentanter i Loge 109 Nidaros

Lars Røw	1984 – 1989
Bjørn Tilseth	1990 – 1994
Karl Madsen	1995 – 1998
Kåre J. Moen	1999 – 2002
Jostein Ramberg	2003 – 2006
Harald O. Storli	2007 –

Veteraner ved 25-års Jubileet

Kåre Moen	40-års veteran
Bjørn Eugen Johansen	40-års veteran
Henk Vaags	40-års veteran
Karl Madsen	25-års veteran
Nils Moe	25-års veteran
Kjell T. Løfors	25-års veteran
Bjørn Tilseth	25-års veteran
Inge Morten Ustad	25-års veteran
Wilfred Nebelung	25-års veteran
John Arne Bjørgen	25-års veteran
Arnfinn E. Jørgensen	25-års veteran
Harald R. Schjølberg	25-års veteran